

5. Гуляев А. П. Следователь в уголовном процессе / Гуляев А. П. – М., 1981.
6. Гурский М. К. Соотношение дознания и предварительного следствия : лекции / Гурский М. К. – Львов, 1965.
7. Гуткин И. М. Органы дознания и предварительного следствия системы МВД и их взаимодействие / Гуткин И. М. – М., 1986.
8. Дубинский А. Я. Исполнение процессуальных решений следователя: правовые и организационные проблемы : монограф. / Дубинский А. Я. – К., 1984.
9. Ищенко А. В., Карпов Н. С. Научное обеспечение практики борьбы с преступностью : учебное пособ. / Ищенко А. В., Карпов Н. С. – К., 1997.
10. Карнеева Л. М. Правовые основы взаимодействия следователя с сотрудником милиции / Карнеева Л. М. // Соц. законность. – 1981. – № 5. – С. 50-53.
11. Крылов И. Ф., Бастрыкин А. И. Розыск, дознание, следствие : учеб. пособ. / Крылов И. Ф., Бастрыкин А. И. – Ленинград, 1984.
12. Ларин А. М. Процессуальные вопросы соотношения следствия и оперативно-розыскной деятельности органов дознания / Ларин А. М. // Соц. законность. – 1964. – № 7 – С. 14-16.
13. Погорецький М. А. Межі доручень слідчого органу дізнання про проведення оперативно-розшукових заходів / Погорецький М. А. // Право України. – 2000. – № 9. – С. 47-48.
14. Слинько С. В. Сущность, формы и правовые основы взаимодействия следователя с органом дознания : дис. ... канд. юрид. наук / Слинько С. В. – Х., 1991.
15. Сліпченко В. І. Порівняльний аналіз нормативно-правового регулювання інформації з обмеженим доступом в Україні та деяких зарубіжних країнах / Сліпченко В. І. // Порівняльне правознавство: філософські, історико-теоретичні та галузеві аспекти : матеріали II Всеукраїнського круглого столу / Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – Львів, 2010. – С. 420-424.
16. Шумило М. Є. Наукові засади використання оперативно-розшукових матеріалів в доказуванні у кримінальних справах / Шумило М. Є. // Судова реформа в Україні: проблеми і перспективи : матеріали науково-практ. конф. 18-19 квітня 2002 р. – Х., 2002. – С. 188-191.

Надійшла до редакції 22.03.2012

М.М. Єфімов

викладач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.985 : 343.343.3

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ХУЛІГАНСТВА

Висвітлено деякі аспекти розслідування хуліганства. Розглянуто першочергові слідчі дії, а також діяльність слідчого під час їх проведення при розслідуванні хуліганства.

Ключові слова: хуліганство, тактичні операції, першочергові слідчі дії, слідчі дії.

Освещены некоторые аспекты расследования хулиганства. Рассмотрены первичные следственные действия, а также деятельность следователя во время их проведения при расследовании хулиганства.

Ключевые слова: хулиганство, тактические операции, первичные следственные действия, следственные действия.

The article is devoted illumination of some aspects of the investigation of the hooliganism. The urgent investigating acts are examined, and the activity of the investigator by carry out urgent investigating acts by the investigation of the hooliganism is examined too.

Keywords: *hooliganism, tactical operations, urgent investigating acts, investigating acts.*

Постановка проблеми. Особливості підготовки і проведення окремих слідчих дій посідають важливе місце в методиці розслідування хуліганства. Тому цілком обґрунтованою є пропозиція А.Ф. Волобуєва щодо «виділення в структурі кожної методики розслідування особливостей тактики проведення окремих слідчих дій як її самостійного структурного елемента» [4]. Такий підхід цілком успішно використовується українськими криміналістами, якими підготовлено велику кількість праць з методики розслідування окремих видів злочинів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Взагалі дослідженням слідчих дій займалися В.П. Бахін, Р.С. Белкін, І.О. Возгрін, А.Ф. Волобуєв, А.В. Іщенко, О.М. Колесніченко, В.С. Кузьмічов, В.К. Лисиченко, Л.М. Лобойко, М.В. Салтевський, К.О. Чаплинський, В.Ю. Шепітько, М.П. Яблокова та інші науковці. Різні слідчі дії під час розслідування хуліганства розглядали Л.Ш. Берекашвілі, М.С. Бушкевич, Ю.А. Віленський, В.П. Власов, Л.Д. Гаухман, В.І. Захаревський, А.О. Крикунов, М.І. Порубов та інші. Наше дослідження є комплексним підходом до визначення слідчих дій на початковому етапі розслідування хуліганства на основі дослідження різних думок науковців та емпіричного матеріалу. Адже в провадженні деяких слідчих дій відбулися зміни, зумовлені соціальними, політичними та економічними факторами.

Метою статті є дослідження слідчих дій, що проводяться на початковому етапі розслідування хуліганства, а також визначення діяльності слідчого щодо їх провадження.

Для вирішення зазначеної мети автором поставлені такі завдання:

- 1) дослідивши підходи до визначення початкових слідчих дій на основі думок науковців та емпіричних матеріалів, виділити відповідні слідчі дії на початковому етапі розслідування хуліганства;
- 2) визначити особливості діяльності слідчого стосовно проведення початкових слідчих дій при розслідуванні хуліганства.

Виклад основного матеріалу. Характер і послідовність початкових слідчих дій у справах про хуліганство, як вірно зазначає М.І. Ніколайчик, багато в чому залежить від правильної оцінки слідчої ситуації, що склалася на момент розслідування [11, с. 5]. Але хоча варіативність можливих напрямків поведінки при розслідуванні хуліганства і має місце, з'ясування та структуризація переліку можливих слідчих дій на початковому етапі розслідування дає змогу покращити діяльність роботи слідчого при розслідуванні злочинів будь-якої категорії.

Кожен науковець, розглядаючи початковий етап розслідування ху-

ліганства, виділяв певні слідчі дії, що повинні проводитись під час нього. Так, А.О. Крикунов у своїй лекції зазначав, що серед початкових слідчих дій при розслідуванні хуліганства можна виокремити такі: затримання підозрюваного, особистий обшук підозрюваного, огляд місця події, освідування, допит потерпілого, допит підозрюваного, допит свідків [5, с. 17-30]. У свою чергу, М.І. Ніколайчик називав: огляд місця події, затримання підозрюваного, обшук, освідування, допит потерпілого [11, с. 5-15]. А В.П. Власов у це й перелік виносив: затримання та особистий обшук підозрюваного, огляд місця події, огляд і вилучення предметів, освідування потерпілого, обшук, допит потерпілих та свідків [2, с. 121-130].

Вивченням кримінальних справ, порушених за ст. 296 КК України, нами було встановлено, що на початковому етапі розслідування хуліганства зазвичай проводяться такі слідчі дії: огляд місця події – у 53% випадків, освідування – 84%, допит потерпілих та свідків – 100%, допит підозрюваного – 100%, обшук – 16%. Проаналізувавши думки науковців та емпіричну базу, нами було вирішено з числа слідчих дій, що можуть бути проведені як першочергові при розслідуванні справ про хуліганство, вказати такі: огляд місця події; освідування; обшук; допит потерпілого та свідків.

Охарактеризуємо ці слідчі дії докладніше. Слідчий огляд, як зазначає ряд авторів, – «це слідча дія, яка полягає у безпосередньому сприйнятті об'єкта з метою виявлення слідів та інших речових доказів, з'ясування обставин події, а також обставин, що мають значення у справі» [6, с. 217]. Не торкаючись загальних питань тактики проведення слідчого огляду, оскільки вони достатньо висвітлені у криміналістичній літературі, розглянемо їх особливості за злочинами, кваліфікованими відповідно до ст. 296 КК України. На думку працівників правоохоронних органів, огляд місця події не є важливою слідчою дією при розслідуванні хуліганства. Так, проанкетовані працівники слідчих підрозділів визначили огляд як найбільш ефективну слідчу дію при розслідуванні злочинів, кваліфікованих за ст. 296 КК України лише у 23% випадків.

Це підтверджує і вивчення кримінальних справ, з яких можна дійти висновку, що під час розслідування хуліганства слідчі огляди, хоча і проводились у 53% випадків, але здебільшого мали поверхневий характер. Та саме при проведенні даної слідчої дії слідчий безпосередньо сприймає об'єкти з метою виявлення слідів злочину та з'ясування обставин події, що мають значення у справі. Ці дані, на нашу думку, вказують на недостатній рівень використання слідчого огляду для виявлення слідів злочинця.

Огляд місця події, як зазначає А.О. Крикунов, «...набуває особливого значення при розслідуванні хуліганських дій, що в будь-якому випадку залишили певні сліди на матеріальних об'єктах: пошкодження телефонів-автоматів, розбиття скла на вікнах та вітринах, глум над пам'ятниками, написання нецензурних написів на парканах та стінах

будівель тощо» [5, с. 20]. До основних завдань огляду місця події слід віднести: вивчення та фіксацію обстановки місця вчинення хуліганства, виявлення, фіксацію та вилучення слідів та предметів, що можуть мати значення для справи, тощо.

Вивченням кримінальних справ, порушених за ст. 296 КК України, встановлено, що під час проведення огляду місця події допускаються помилки у визначенні його меж. Це здебільшого трапляється внаслідок фіксування слідів і обстановки на місці події без їх осмислення, в той час як характер подій й обстановка визначають у кожному конкретному випадку межі території, яка повинна ретельно оглядатися. Через необґрунтоване звуження меж залишаються без огляду ті ділянки місцевості, на яких можуть знаходитися сліди і предмети, які безпосередньо пов'язані з хуліганськими діями. Адже специфіка розслідування хуліганства полягає у тому, що злочинці іноді переміщуються досить значною територією протягом певного проміжку часу.

Щодо дій оперативного працівника при огляді місця події необхідно зазначити, що він, як вказується у криміналістичній літературі, «...знайомиться із загальною обстановкою місця події, організовує застосування службово-пошукового собаки і переслідування злочинця, здійснює обстеження прилеглої території, разом з дільничним інспектором здійснює подвірно-поквартирний обхід домоволодінь у районі місця події, виявляє та опитує осіб, які можуть дати показання про значущі для справи факти. При необхідності він організовує прочісування місцевості для пошуку злочинців, що переховуються, знарядь злочину, залишених злочинцем предметів, схованок викрадених речей; проводить невідкладні оперативно-розшукові заходи щодо виявлення і затримання причетних до злочину осіб та інформує слідчого про встановлені фактичні дані» [10, с. 55].

Констатуючи вищезазначене, зауважимо, що огляд під час розслідування хуліганства є першочерговою слідчою дією. Його своєчасне і ретельне проведення забезпечує розслідування великою кількістю доказової інформації.

Переходячи до розгляду освідування як першочергової слідчої дії при розслідуванні хуліганства, необхідно зазначити, що вона проводилась у 84% вивчених кримінальних справ, за якими злочинець був затриманий на місці вчинення суспільно небезпечного діяння. Крім того, освідуванню підлягали і потерпілі (67%), адже в ході вчинення хуліганських дій часто мають місце випадки заподіяння тілесних ушкоджень.

Тут доречно звернутися до роботи С.О. Сафронова, який зазначав, що «...під час розслідування кримінальних справ про тілесні ушкодження завжди рекомендується проводити освідування підозрюваного, потерпілого і, в окремих випадках, свідків-очевидців. Це пояснюється тим, що в процесі розслідування імовірність необхідності встановлення факту бійки, необхідної оборони для даної категорії справ є великою» [13, с. 14]. Наведені С.О. Сафроновим моменти тісно переплітають-

ся з розслідуванням справ по факту вчинення хуліганства. Адже ознаки слідів на тілі з часом змінюються, може мати місце самоушкодження підозрюваного, в деяких випадках неможливо встановити, хто з задіяних осіб є хуліганом – ці фактори вказують на необхідність термінового проведення освідування на початковому етапі розслідування хуліганства.

Так, 20 жовтня 2008 р. близько першої години ночі гр. Б., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, у приміщенні ресторану «Берізка», що в м. Карлівка, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, умисно, із хуліганських спонукань, діючи з особливою зухвалістю, став ображати брутальною, нецензурною лайкою гр. М., а потім наніс останньому декілька ударів руками в область тулуба та голови. Гр. М. спробував захищатися, але правопорушник продовжував наносити тілесні ушкодження [7]. В даному випадку необхідно в найкоротші строки провести освідування для збереження доказової інформації.

Однією з особливостей проведення освідування є те, що це одна з тих слідчих дій, які проводяться за допомогою спеціаліста, регламентована вона в ст. 193 КПК України. Саме тому для участі в освідуванні доцільно запросити лікаря. Освідування допомагає вирішити питання про необхідність призначення судово-медичної експертизи. Як вже зазначалось, одночасно з освідуванням доцільно провести огляд одягу та взуття підозрюваних, тому що на них іноді залишаються плями крові, сліди бруду, сліди знарядь, які застосовувались хуліганом при скоєнні злочину. Лікар-спеціаліст, про що зазначають В.В. Войченко, М.Д. Мішалов, К.М. Пантелеєв, надає допомогу у виявленні, закріпленні та вилученні доказів, звертає увагу слідчого на обставини, пов'язані з виявленням, закріпленням та вилученням доказів, дає пояснення з приводу виконуваних ним дій [3, с. 51].

У справах про хуліганство потерпілий, як доречно підкреслюють В.С. Бурданова та В.М. Биков, також залучається до огляду речових доказів: власного одягу і одягу, що належить обвинуваченому, предметів, пошкоджених під час події. Це дозволяє перевірити його показання, а також показання обвинуваченого та інших осіб, що стосуються справи. На думку зазначених авторів, таке рішення приймається у випадках, коли показання потерпілого неточно відображають подію [1, с. 66]. Ми не можемо погодитись з даним твердженням, бо, на нашу думку, освідування потерпілого проводити слід у будь-якому випадку.

Освідування не рекомендується відкладати, тому що багато слідів у вигляді подряпин, синців можуть зникнути. При розслідуванні справ про хуліганство освідуванню можуть підлягати як підозрюваний, так і потерпілі.

Освідування проводиться після порушення кримінальної справи судово-медичним експертом з метою знайдення крововиливів, порізів, подряпин та інших ушкоджень, виявлення особливих прикмет-татувань, шрамів тощо.

Значення обшуків у розслідуванні хуліганства зумовлене тим, що нерідко їх результати містять початкові відомості, які доводять причетність осіб до хуліганських дій і можуть бути основою висунення криміналістичних версій та планування розкриття злочинів. Крім того, усі виявлені під час обшуку матеріальні сліди злочину можна порівняти з інформацією, яка отримана під час проведення слідчих оглядів. Взагалі обшук, як доречно зазначає К.О. Чаплинський, – це слідча дія, змістом якої є примусове обстеження приміщень і споруд, ділянок місцевості, окремих громадян з метою відшукування і вилучення предметів, що мають значення для справи, а також виявлення розшукуваних осіб [14, с. 71].

За кримінальними справами, кваліфікованими за ст. 296 КК України, може виникати потреба у проведенні обшуку за місцем проживання підозрюваного. Вони проводяться відразу після затримання підозрюваного, що дозволяє виявити і вилучити знаряддя злочину, речі і цінності, здобуті злочинним шляхом, та інші предмети і документи, які мають значення для справи.

Вивченням кримінальних справ нами встановлено, що серед загальної кількості кримінальних справ обшук за місцем мешкання підозрюваного проводився лише у 9% випадків. У свою чергу, опитуванням працівників слідчих підрозділів було з'ясовано, що обшук проводився у 14% випадків.

На думку В.А. Кузьміна, достатність підстав для провадження обшуку визначається внутрішнім переконанням слідчого і судді, яке формується на підставі закону, життєвого і професіонального досвіду [9, с. 44]. Таким чином, рішення про проведення обшуку в усіх випадках має ґрунтуватися на матеріалах справи та оцінці їх слідчим в усій сукупності.

Своєчасні і ретельні обшуки у квартирі хулігана, на його робочому місці мають велике значення для доведення даного кримінального прояву і встановлення інших, не відомих слідству фактів суспільно небезпечних діянь особи, яка обшукується. Вивченням кримінальних справ, порушених за ст. 296 КК, було встановлено, що у 7% випадків у результаті обшуку, крім предметів, що відшукувались, виявлялись докази, що свідчили про участь підозрюваного у вчиненні інших, не розкритих злочинів.

Розглядаючи допит потерпілого та свідків при розслідуванні кримінальних справ, порушених за ст. 296 КК України, одразу слід зазначити, що взагалі допит є найбільш розповсюдженою слідчою дією, за допомогою якої збирається інформація при розслідуванні кримінальної справи. У той же час допит – одна з найскладніших слідчих дій, адже для її успішного проведення і отримання позитивних результатів слідчі повинні знати закони мислення, вміти застосовувати логічні методи і прийоми, психологічні та тактичні прийоми допиту, що розроблені у криміналістиці.

Взагалі, допит можна визначити, за М.О. Янковим, як «...регламентований кримінально-процесуальним законом процес специфічної вербальної взаємодії з допитуваним, під час якої слідчий (діз-

навач, прокурор, суддя), використовуючи законні практичні прийоми і методи психологічного впливу, отримує від допитуваного і фіксує у протоколі усну інформацію про відомі йому обставини, що мають значення для розслідування злочину» [15, с. 190].

Під час допиту бажано встановити зі свідком психологічний контакт. Після цього йому пропонують розповісти про все, що йому відомо по справі. Свідок у вигляді вільної розповіді розповідає все, що йому відомо. Найчастіше вільна розповідь, як вказує О. Олійник, «...не дає вичерпної інформації. Адже свідок може не надавати значення яким-небудь відомим йому обставинам, вважаючи їх неістотними для слідства, а тому не згадує про них. Іноді свідок не вміє точно сформулювати думку, забуває щось тощо. При цьому застосовують такий тактичний прийом, як допит у формі запитань» [12, с. 31]. І дійсно, при розслідуванні хуліганства не всі свідки розуміють важливість тих чи інших обставин для розслідування.

Так, 4 березня 2011 р. близько 15.30 в смт. Солоне Дніпропетровської області на подвір'ї одного з приватних будинків гр. К. вчинив хуліганські дії стосовно гр. Б. нанесенням тілесних ушкоджень, нацькуванням собаки та іншими діями. Гр. В., який був свідком у даному діянні, під час проведення допиту не вказував, що підозрюваний голосно нецензурно висловлювався, чим перешкоджав нормальному відпочинку матері з малою дитиною на сусідньому подвір'ї. Також він не згадав про те, що підозрюваний був у нетверезому стані, що здалося йому звичною обставиною, яка не потребує уточнення [8]. Саме тому постановка запитань свідку після вільної розповіді є просто необхідною.

Після вільної розповіді слідчий повинен поставити особі запитання по суті справи. Необхідно уважно стежити за психологічним станом свідка, за його поведінкою. Також у процесі допиту свідка важливо встановити, яка була поведінка потерпілого чи потерпілих, а конкретно – чи не спровокували вони хуліганські дії своєю поведінкою.

Вивченням кримінальних справ, порушених за ст. 296 КК України, з'ясовано, що допит свідків та потерпілих був спрямований на з'ясування: події злочину, обставин злочину, характеру дій злочинців – у 100% випадків; причин та умов, що сприяли вчиненню злочину – 19%; відомостей про минулі взаємини з підозрюваним (обвинуваченим) – 42%.

Визначені дані вказують на те, що при розслідуванні усього масиву досліджуваних справ слідчі з'ясовують подію злочину, обставини злочину, характер дій злочинців. Та одразу зазначимо, що виявленню причин та умов, котрі сприяли вчиненню злочинів, слідчими приділяється увага в одному випадку з п'яти. По-перше, це суперечить вимогам ст. 23 КПК України, а по-друге, з огляду на визначену віктимність особи, це може перешкоджати розслідуванню злочину.

Проведеним анкетуванням працівників слідчих підрозділів встановлено, що допити потерпілих від злочинів, передбачених ст. 296 КК України, визначені як джерело, з якого найчастіше отримується інформація для висунування версій щодо особистості злочинця та проведення

слідчих дій у 27% випадків. Окрім того, допит потерпілих та представника потерпілої сторони визначався найбільш ефективною слідчою дією під час розслідування 64% слідчих.

У свою чергу, допит свідків визначався 63% проанкетованих слідчих як найбільш ефективна слідча дія під час розслідування. Вона у 52% випадків визначалася джерелом інформації для висування версій щодо особистості злочинця та проведення слідчих дій.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що до початкових слідчих дій під час розслідування хуліганства необхідно віднести огляд, освідування, обшук та допит потерпілих та свідків. Для визначення послідовності проведення огляду необхідно враховувати слідчу ситуацію, що склалася, і використовувати наявну інформацію про вчинений злочин, визначаючи найбільш ймовірні місця знаходження слідів. Освідування є обов'язковою слідчою дією під час розслідування хуліганства, бо наявність слідів на учасниках злочину допомагає перевірити показання потерпілого та встановити картину злочину, особливо в тих випадках, коли виникають сумніви в правдивості показань потерпілого.

Обшук при розслідуванні хуліганства дає змогу виявити матеріальні докази, які в подальшому можуть стати основою для пред'явлення обвинувачення підозрюваній особі. Використання різних тактичних прийомів при проведенні обшуку дозволяє підвищити його ефективність. Допит свідків та потерпілих під час розслідування хуліганства має центральне значення на початковому етапі розслідування як найбільш інформаційно наповнена слідча дія, за допомогою якої визначаються напрямки подальшого розслідування справи.

Бібліографічні посилання

1. Бурданова В. С., Быков В. М. Виктимологические аспекты криминалистики: учеб. пособ. / Бурданова В. С., Быков В. М. – Ташкент, 1981.
2. Власов В. П. Расследование хулиганства / Власов В. П. // Вопросы борьбы с преступностью. – Вып. 5. – М., 1967.
3. Войченко В. В. Судово-медична експертиза живих осіб та трупів у кримінальних справах: навчально-практ. посіб. / В. В. Войченко, М. Д. Мішалов, К. М. Пантелеев, А. Г. Шиян. – Д., 2008.
4. Волобуєв А. Ф. Проблеми методики розслідування розкрадань майна в сфері підприємництва / Волобуєв А. Ф. – Режим доступу : http://www.pravo.vuzlib.net/book_z1295_page_20.html.
5. Крикунов А. О. Расследование хулиганства : лекция / Крикунов А. О. – К., 1978.
6. Криміналістика : підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. – К., 2001.
7. Кримінальна справа № 1-33/08. – Архів Карлівського районного суду Полтавської області, 2008 рік.
8. Кримінальна справа № 1-91/11 – Архів Солонянського районного суду Дніпропетровської області, 2011 р.
9. Кузьмин В. А. Досмотр и обыск: основания и порядок проведения, права граждан, порядок обжалования / Кузьмин В. А. // Сам себе адвокат. – Вып. № 32. – М., 2007.
10. Макаренко С. І., Негодченко О. В., Тертишник В. М. Огляд місця події: навч. посібник / Макаренко С. І., Негодченко О. В., Тертишник В. М. – Д., 2001.
11. Николайчик Н. И. Методика расследования хулиганства : лекция / Николай-

чик Н. И. – Минск, 1985.

12. Олійник О. Допит свідка і потерпілого / Олійник О. // Віче. – 2009. – № 21. – С. 30-33.

13. Сафронов С. О. Методика розслідування умисного заподіяння тяжкого і середньої тяжкості тілесних ушкоджень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Сафронов С. О. – К., 1999.

14. Чаплинський К. О. Тактика проведення окремих слідчих дій : монографія / Чаплинський К. О. – Д., 2006.

15. Янковий М. О. Генезис поняття та сутність допиту / Янковий М. О. // Науковий вісник Київського нац. ун-ту внутр. справ. – 2007. – № 5. – С. 185-187.

Надійшла до редакції 03.05.2012

А.В. Іваниця

ад'юнкт

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.98

СТРУКТУРА КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВБИВСТВ ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ

Розглянуто сучасний стан криміналістичної характеристики вбивств через необережність та визначення її елементів.

Ключові слова: вбивство через необережність, структура криміналістичної характеристики.

Рассмотрено современное состояние криминалистической характеристики убийств по неосторожности и определение ее элементов.

Ключевые слова: убийство по неосторожности, структура криминалистической характеристики.

In this article the current state of forensic characteristics of murders through negligence and determination of its elements.

Keywords: murder by negligence, the structure of forensic data.

Постановка проблеми. Аналіз наукових джерел з проблем методики розслідування вбивств взагалі свідчить, що у сучасній юридичній науці криміналістична характеристика їхнього різновиду, а саме вбивств через необережність, розроблена недостатньо, автори зупиняються тільки на окремих її ознаках. Це призвело до того, що в окремих монографічних виданнях (не говорячи вже про навчальні посібники) криміналістична характеристика вбивств через необережність стала розглядатися авторами схематично, ґрунтуватися на недостатній емпіричній базі [17, с. 91–100].

При цьому елементний склад криміналістичної характеристики зазначеної категорії злочину повинна відповідати структурі механізму злочинної діяльності, що досліджується, включаючи сукупність типових відомостей про елементи такого механізму.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У теорії криміналістики ще й дотепер залишаються не роз-